

forbi man kan rette sig derefter og undgaae det, der derved er opstillet som mindre rigtigt, og forbi man ogsaa muligviis kan faae en ny Lov derom. Men med denne Anskuelse om Vigtigheden af, at man kjender Grundene til Dommene kan jeg paa ingen Maade være beroliget ved den Anviisning, den høitærede Justitsminister har givet, at man underhaanden kan blive bekendt med dem. Det er noget, som jeg ifølge min Stilling har den allerførste Grund til at ønske, men jeg har kun yderst sjældent kunnet komme til nogen paalidelig Kundskab derom. Man maatte da staae i et saadant ganstke særeget Forhold til disse Mænd, at man med Fortrolighed kunde henvende sig til dem og spørge dem derom, og selv om de indløde sig derpaa, hvad dog egentlig er dem forbudt ved Høiesteretsinstruxen, var det dog ikke altid sagt, at det var beleiligt, og endnu mindre kunde man bruge en saadan Kundskab til Documentation i Retten om nogen Sag, og alle de, der ikke levede i Kjøbenhavn, vilde ialtsald være affkaarne fra at benytte denne Kilde til Kundskab. Derfor kan jeg heller ikke være tilfreds med den Udvei, den ærede Justitsminister har anvist os, at vi kunde følge det Exempel, der er fulgt i Norge i mange Aar, skjøndt det ialtsald vilde være til nogen praktisk Gavn og bedre end det Nuværende. Jeg kan kun være tilfredsstillt, naar et Forslag, omtrent som det foreliggende, gaaer igjennem. Jeg kan heller ikke føle mig tilfredsstillt ved den Udvei, som den ærede Rigsdagsmand for Frederiksborg (D. Müller) har anvist, at Grundene bagefter kunde angives, da de bør gaae forud for Dommen. Vel maa der gaae en Votering forud i Høiesteret, selv om den angav Grundene bagefter, men det er dog langt vigtigere, at Grundene komme til Klarhed, førend Dommen affiges, da jeg troer, at Nødvendigheden af offentlig at angive Grundene, ikke vil være uden Indflydelse paa selve Motiveringen af de enkelte Vota i Sagen.

Med Hensyn til de Betæneligheder, den høitærede Justitsminister har reist, er der allerede fra andre Sider sagt det Meste af, hvad jeg kunde have at sige derimod. Jeg holder mig overbevist om, at Landets ypperste Jurister, som man maa antage de ere, der have

Sæde i Høiesteret, maae uden Vanskelighed kunne forene sig om i Korthed at angive de Grunde, hvorpaa de ere komne til Dommen. I mangfoldige Tilfælde vil det aldeles ingen Vanskelighed medføre deels, naar de stadfæste, deels, naar der, som jo mange Gange er Tilfældet, er fuldstændig Enighed i Sagen. Selv hvor der er Uenighed, kan jeg ikke troe, at det ret tidt vil hændes, at saa dygtige Jurister skulde falde i mange Voteringer fra hinanden, som vilde gjøre det vanskeligt at faae en motiveret Dom. I de fleste Tilfælde staae kun to Meninger mod hinanden, og, skulde der endog være ganstke enkelte Tilfælde, som kunde frembyde nogen Vanskelighed, kan det, at Høiesteret maatte anvende nogle flere Timer paa en saadan Sag end ellers, dog ikke være Noget at tale om. Jeg maa i saa Henseende gjøre den samme Bemærkning, som nys blev gjort, at Høiesteret i flere Maanedes af Aaret er fri for at holde ordinaire Sæssioner, og der er ingen anden Dommer og vistnok ingen Forretningsmand, der har det Gode, flere Maanedes af Aaret at kunne være fri for Forretninger (Monrad: So, Theatret &c.). Det er nok for Publicums Skyld. Jeg formener saaledes, at de Betæneligheder, den høitærede Justitsminister har fremsat, ikke kunne være overveiede mod at gaae ind paa Lovforslaget, og at de efterhaanden med Lethed ville blive overvundne af Høiesteretsassessorerne.

Timestab: Jeg, som ikke er Jurist, skal visstelig ikke indlade mig paa den egentlig juridiske Deel af Spørgsmaalet, der alt har været i saa fortrinlige Hænder. Det, jeg vil tillade mig at lægge Vægt paa, er, om jeg saa maa sige, det politiske Synspunkt, der stiller sig meget stærkt for mig. Det er ganstke naturligt, at jeg i de Bemærkninger, jeg gjør, aldeles intet Hensyn tager til nogensomhelst bestemt Høiesteret, hverken her i Landet eller andetsteds, men taler ganstke i Almindelighed om, hvorledes det forholder sig med Domstolene under en stærk politisk Udvikling som den, der har fundet Sted i Europa i de sidste Mennefsaldrer. Vi maae ønske vort Land en saa kraftig og stærk politisk Udvikling som muligt, og Ingen af os kan forudsige, hvorvidt